

بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد مردم شهر اردبیل در مورد

عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری

محمدی دکتر حسین دوستکامی بهروز دادخواه دکتر سزاوار

چکیده

زمینه و هدف: بیماریهای عروق کرونری از مهمترین مرگ و میر در کشورهای و در حال است. در مورد این بیماریها، عوامل خطر ساز متعددی دخیل از آنها قابل کنترل و پیشگیری برای کنترل این عوامل باید آموزشهای لازم داده شود و قبل از آن لازم است میزان دانش و آگاهی اولیه مردم هر کدام از عوامل خطر ساز گردد. این نیز با هدف میزان آگاهی، نگرش و عملکرد مردم شهر اردبیل در مورد عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری در سال انجام شده است.

روش کار: این بررسی - است بر روی نفر زن و مرد بالای سال شهر اردبیل از آماری بطور تصادفی انتخاب شده بودند انجام گردید. ابزار گرد آوری اطلاعات ای بود که از طریق مراجعه درب منازل افراد با مصاحبه اطلاعات آوری شده با استفاده از نرم افزار کامپیوتری SPSS و تحلیل گردید.

: از کل های مورد بررسی / % را زنان میدادند. میزان تحصیلات / % در حد دبیرستان بود. میزان آگاهی از عوامل خطر ساز در جامعه مورد بررسی در زمینه استرسها و فشارهای روحی (%) بود. نشان داد که / % افراد از اثر بی در ایجاد بیماری با اطلاع بودند اما % آنها اظهار داشتند که ورزش / % افراد از نقش مضر مصرف زیاد نمک در بیماری عروق کرونری آگاه بودند در حالیکه % آنها غذا را بصورت مصرف میکردند. / % آنها از فایده روغن برای آگاه بودند اما فقط % آنها از این روغن استفاده میکردند. نشان داد که / % افراد دارای آگاهی / % نگرش و / % دارای عملکرد ضعیف عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری بودند و بین متغیرهای آگاهی با نگرش، عملکرد و نگرش با عملکرد رابطه دار آماری وجود داشت و با افزایش آگاهی و نگرش، عملکرد واحدهای مورد پژوهش نیز بهبود یافته بود.

گیری: این ریزیهای ارتقاء آگاهی و عملکرد افراد بعنوان گامهای اولیه پیشگیری از بیماری عروق کرونری ضروری

واژههای کلیدی: بیماری عروق کرونری عوامل خطر ساز آگاهی نگرش عملکرد

- (مؤلف مسئول): مربی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

- استادیار بیماریهای قلب و عروق دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی ارد

- مربی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

[] منظور در یک در شهر اصفهان در سال انجام آگاهی نگرش و رد نفر از مردم این شهر در مورد عوامل خطر ساز بیماریهای - عروقی بررسی . نشان داد که در زمینه و آگاهی مردم از نقش انواع مواد غذایی از جمله روغن % زنان و % مردان روغن را روغن دانستند، ولی / % زنان و / % مردان روغن مصرف میکردند. آگاهی مردم از عوارض اضافه وزن و بی بر روی بیماریهای آ خوب، ولی عملکرد آنها در این زمینه بود [] . اهمیت بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد مردم از عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری و لزوم اطلاع از آنها جهت ریزیهای بهداشتی، این طرح با هدف آگاهی نگرش و عملکرد مردم شهر اردبیل عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری در سال «انجام

مواد و روشها

این بررسی - است. آماری این بررسی افراد بالای سال شهر اردبیل بودند. برای تعداد نمونه با در نظر گرفتن $P =$ (عوامل آگاهی، نگرش و عملکرد در مورد مطالعه) و حدود اطمینان % ود / لازم گردید که استفاده از نمونه گیری ای انتخاب مشاوره آماری ابتدای شهر اردبیل مرکزی و شرقی از بین مراکز بهداشتی درمانی این

بیماریهای عروق کرونری از علل اصلی مرگ و میر در جوامع انسانی است [] این بیماریها نه تنها مرگ و میر زیادی داشته پیامدهای روانی و اجتماعی نیز برای مبتلایان بدنبال دارند [] . بیماریهای عروق کرونری گسترده خود را از جهان غرب کشورهای در حال کشانده و سبب اتلاف های انسانی و مادی فراوان گردیده است [] . این در حالی ا سال چشمگیری در مرگ و میر ناشی از CAD در کشورهای پیشرفته ایجاد شده عمده آنرا میتوان بهتر عوامل مستعد کننده این بیماریها دانست [] . در ایران نیز، این بیماریها بصورت اجتماعی رو به تزاید گذاشته، و بیشترین مرگ و میر بوده و علت حدود % مرگ و میرها در سالهای اخیر میزان آن سیر صعودی داشته است [] از شیوع عوامل خطر ساز آن در جامعه . بیماریهای عروق کرونری را قبل از اینکه بیماری بدانیم سندرم ، زیرا اغلب، افراد مبتلا در طول زندگی خود عوامل مساعد کننده با عوامل خطر ساز متعددی را تجربه . آ در صورتیکه آگاهی افراد از این عوامل خطر و رابطه آنها با بروز بیماریهای عروق کرونری افزایش باید عملکرد آنها نسبت شیوه های زندگی تاثیر قرار خواهد گرفت. چون میزان آگاهی جزء ابعاد فکری انسان است و اعمال مربوط به را تحت تاثیر قرار میدهد [] میزان آگاهی افراد و درک آنها از عوامل ساز بیماری و انگیزه آنها برای عوامل ساز بیماری میتواند ارتقاء سلامتی و جلوگیری از ابتلا به بیماری شود

را زنان و مابقی را مردان میدادند / % افراد مورد بررسی و / % واحدها خانه دار و بیکار دند. ها نشان دادند که اکثریت واحدها (/ %) تحصیلات در سطح دبیرستان و اقلیت آنان (/ %) تحصیلات داشتند.

/ % آنان اظهار داشتند درباره عوامل خطر بیماری عروق کرونری از منابع اطلاعات نموده‌اند. درصد (/ %) اطلاعات واحدهای مورد پژوهش، گروههای و از آن رسانه‌های گروهی (/ %) بوده است.

در پاسخ هدف اول پژوهش میزان آگاهی مردم شهر اردبیل از عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری ها نشان داد که / % مردم از مطلوب غذاهای در ابتلا به بیماریهای عروق کرونری آگاهی داشتند. / % مردم از نقش مصرف زیاد نمک در بیماریهای عروق کرونری آگاه بود، در حالیکه / % آنها از فایده روغن آگاه بودند. / % از افراد مورد بررسی غذاهای سرخ کردنی را برای دادند و / % آنها مصرف غذاهای آب پز را برای پیشگیری از بیماری عروق کرونری دادند.

موضوع دیگری در این مورد سوال قرار، آگاهی مردم در زمینه تحرک و ورزش در پیشگیری از بروز بیماریهای عروق کرونری بود که / % مردم ورزش در پیشگیری از بیماری واقف بودند. / % ها از اثر سیگار در ایجاد بیماری و / % آنها از نقش مصرف در پیشگیری از بیماری عروق کرونری آگاه بودند و % آنها استرس‌های زندگی را عامل اصلی بروز بیماری عروق کرونری دانستند.

مرکز بطور تصادفی انتخاب و به تعداد مساوی از هر مرکز تعداد خانوار بطور تصادفی انتخاب گردید و از هر خانواده یک نفر مورد بررسی قرار گرفت.

ابزار گرد آوری اطلاعات ای (خصوصیات فردی اجتماعی، سوالات مربوط به آگاهی، نگرش و عملکرد) بود و اطلاعات پرسشگری و از طریق مراجعه درب منزل ها و چهره چهره آوری گردید. برای اعتبار علمی ابزار گرد آوری داده‌ها از روش اعتبار محتوا و جهت اعتماد علمی ابزار گرد آوری داده‌ها از روش آزمون مجدد استفاده (/ $r =$) برای کردن داده‌ها. برای هر سؤال مربوط به آگاهی و عملکرد یک‌نمره در نظر گرفته رتبه‌های میزان آگاهی و عملکرد تعیین گردید به امتیاز داده‌شد و برای جوابهای غلط و دائم نیز صفر منظور گردید در ارتباط با میزان آگاهی اینکه حاوی سوال بود امتیاز بدست آمده برای هر بیمار می‌تواند منظور گردد. امتیاز - بعنوان آگاهی - آگاهی متوسط و - آگاهی خوب منظور شد. در مورد طبقه بندی عملکرد نیز به و برای اندازه گیری نگرش نیز از یک مقیاس درجه‌ای لیکرت استفاده . اطلاعات آوری شده از نفر با استفاده از نرم افزار کامپیوتری SPSS مورد تحلیل قرار گرفت و در تجزیه و داده‌ها از آمار توصیفی (زیع فراوانی و میانگین) و استنباطی (آزمون کای دو) استفاده .

بررسی نشان داد / % های مورد بررسی

1- Validity

2- Content Validity

3- Reliability

4- Test-Retest

/ ± /

در پاسخ هدف سوم پژوهش عملکرد مردم شهر اردبیل در مورد عوامل خطر بیماری عروق کرونری ها نشان داد. % افراد مورد مطالعه سیگاری بودند. % آنها غذا را بصورت مصرف میکردند. روغن % آنها روغن بود. روی آماری شهر اردبیل نشان دهنده آن بود که % افراد تحرک ورزشی نداشتند. % افراد مورد بررسی بیشتر از غذاهای آب پز و کم استفاده میکردند و تنها % مردم را یکبار و یا بیشتر در ماه مصرف کردند. در مجموع نشان داد / % افراد مورد بررسی دضعیف / % عملکرد متوسط و تنها / % عملکرد خوب در رابطه با عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری داشتند.

در پاسخ هدف چهارم پژوهش « رابطه میزان آ ، نگرش و عملکرد » ها نشان داد که / % افراد با آگاهی خوب از نگرش و / % افراد با آگاهی از نگرش برخوردار بودند و این تفاوت از نظر آماری دار بود (جدول شماره).

جدول شماره . توزیع فراوانی و درصدی واحدهای مورد پژوهش میزان آگاهی و نگرش

نگرش	تعداد درصد	تعداد درصد
آگاهی	/	/
خوب	/	/
	/	/

$\chi^2 =$ / $df =$ P = / درصد (/) افراد با آگاهی از عملکرد ضعیف و % افراد با آگاهی

% از افراد درباره رابطه بالای خون و بیماریهای عروق کرونری ابراز بی اطلاعی نمودند. در مجموع بر اساس های این / % افراد مورد مطالعه آگاهی % آگاهی فقط / % آگاهی از عوامل خطر این بیماری داشتند.

در پاسخ هدف دوم پژوهش نگرش مردم شهر اردبیل از عوامل خطر ساز بیماری عروق کرونری بررسی نشان داد / % نگرش و / % از نگرش برخوردار بودند. در پاسخ سؤال مصرف از بیماری عروق کرونری پیشگیری % موافق بودند و % آنها اعتقاد داشتند کنترل فشار خون در پیشگیری از بیماریهای عروق کرونری اهمیت بیشتری دارد. / % موافق بودند که مصرف سیگار بیماری میشود و / % معتقد بودند که مصرف بیماری شود. / % معتقد بودند که استرسهای زندگی بیماری شود و % نیز باور داشتند که مصرف غذاهای سرخ کردنی در ایجاد بیماری عروق کرونری ندارد.

امتیاز نگرش در افراد مورد مطالعه تفاوت داری را نشان نداد. امتیاز نگرش افراد مورد مطالعه بر اساس تحصیلات در جدول () شده است.

جدول . و انحراف معیار نگرش افراد مورد مطالعه تحصیلات

تحصیلات	تعداد	امتیاز نگرش
بیسواد	/ ± /	/ ± /
پندایی تا راهنمایی	± /	
/ دبیرستان		
/ ± /		
تحصیلات عالی	/ ± /	

خوب از عملکرد خوب نیز برخوردار بودند و این تفاوت از نظر آماری دار بود (جدول شماره).

جدول شماره . توزیع فراوانی و درصدی واحدهای مورد پژوهش میزان آگاهی و عملکرد

عملکرد	ضعیف	متوسط	خوب	جمع
آگاهی	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد
	/	/	/	/
	/	/	/	/
خوب	/	/	/	/

$$x^2 = \quad / \quad df = \quad P = \quad /$$

و نیز بیشترین درصد (/ %) افراد با نگرش

از عملکرد خوبی برخوردار بودند و این تفاوت نیز از نظر آماری دار بود (جدول شماره).

جدول شماره . توزیع فراوانی و درصدی واحدهای مورد پژوهش نگرش و عملکرد

عملکرد	ضعیف	متوسط	خوب	جمع
آگاهی	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد	تعداد درصد
	/	/	/	/
	/	/	/	/
	/	/	/	/

$$x^2 = \quad / \quad df = \quad P = \quad /$$

/ % افراد مورد بررسی را زنان

میدادند / % آنها متاهل و / % تحصیلات در دبیرستان داشتند. از کل افراد بررسی شده

/ % بیماری عروق کرونری بودند و دارو مصرف کردند. در رابطه اطلاعات

گرددید که کارکنان بهداشتی - درمانی (پزشکان پرستاران و...) در افزایش آگاهی از عوامل خطر ساز

بیماری عروق کرونری دارای تاثیر بوده اند در بررسی محبوب و همکاران در مورد منبع آگاهی

در مقام اول دوستان و آشنایان رادیو تلویزیون قرار داشتند [].

/ % مردم از نقش مضر مصرف زیاد نمک فشاری خون آگاهی داشتند در حالیکه % آنها غذا

را بصورت مصرف کردند. در مورد نقش انواع روغن در بروز بیماری عروق کرونری آگاهی

مردم از روغن های مفید برای عروقی عملکرد آنان تفاوت داشت بطوری / % آنها از

فایده روغن برای آگاه بودند ولی % آنها از این روغن استفاده کردند. صراف زادگان و

همکاران نیز در بررسی خود نشان دادند که آگاهی مردم از روغن های مفید برای با عملکرد آنها

تفاوت دارد []. تفاوت آگاهی و عملکرد مردم در این زمینه، دلایل متعددی میتواند داشته از

آنها مسائل اقتصادی و توزیع روغن های (هیدروژنه) بیشتر مردم

مصرف آنها میشود. بررسی انجام شده در همدان نشان دهنده که % از افراد روغن

را برای دادند ولی رغم آگاهی / % آنها از روغن استفاده

میکردند []. میزان مصرف از عوامل

پیشگیری کننده از ناراحتیهای - عروقی است مورد سوال بود در این زمینه نیز دانش مردم تا مطلوب

(/ %) بود ولی / % مردم نگرش یکبار و یا بیشتر در ماه مصرف میکردند.

افراد در زمینه مصرف از حد گوشت بودند مورد اختلاف میزان

آگاهی و عملکرد مردم رسید فاکتورهای اقتصادی کمتر دخالت داشته باشد زیرا هزینه انواع

آ برابر میباشد. بنابراین امید میرود بتوان آموزش مصرف را

اصلاح نمود.

/ % مردم از اثر بی در ایجاد بیماری عروق کرونری با اطلاع بودند یعنی دانش مردم در این زمینه در حد مطلوبی بود اما عملکرد مناسبی در رابطه با ورزش و فعالیت نداشتند بطوری % مردم این شهر ورزش و منظم انجام میدادند. روی آماری در شهر تهران نشان دهنده آن است / % افراد تحت ورزش کردند و / % تحرک ورزشی نداشتند []. در این مورد نیز لزوم انجام آموزش‌های در سطح احساس شود.

آمده در مورد آگاهی مردم از خطر استعمال سیگار نشان داد که (/ %) کشیدن سیگار رایج عامل خطر ساز برای بیماری میدانند، از طرفی عملکرد آنها نشان داد که % آنها سیگار . بررسی نشان داد که تنها حدود / % از افراد تحت آگاهی خوب از عوامل خطر بیماری عروق کرونری داشتند و اکثریت آنها (/ %) از آگاهی متوسط برخوردار بودند. در بررسی محبوب و همکاران باهدف آگاهی نگرش و عملکرد کارکنان دولتی شهر تبریز در مورد عوامل ای موثر در بروز بیماری عروق کرونری انجام ها نشانگر آن بود که / % افراد مورد از آگاهی و / % از آگاهی خوب برخوردار بودند [] این همخوانی دارد.

گردید / % افراد مورد بررسی نگرش درباره کنترل عوامل خطر بیماری عروق کرونری داشتند این میزان در مطالعه محبوب و همکاران / % گزارش شده است و معنی داری آگاهی و نگرش افراد وجود داشت این امر میتواند نشانگر نقش آگاهی در بهبود کیفیت تمایلات و نگرش افراد در موضوع مورد بحث .

در مورد عملکرد افراد مورد بررسی کرد که / % آنها عملکرد خوب و / % عملکرد ضعیف داشتند. در این

افزایش میزان آگاهی درباره عوامل خطر بیماری عروق کرونری نگرش و عملکرد واحدهای مورد پژوهش بهبود یافته است. هولووی نیز در بررسی خود نشان داد که با ارتقاء آگاهی مردم نگرش بیماری عروق کرونری افزایش [] این بررسی و اینکه آگاهی و نگرش ثبات رویتی در عملکرد افراد بوجود می‌آورد بنابراین ریزهای ارتقاء آگاهی و عملکرد افراد بعنوان گامهای اولیه پیشگیری از بیماری‌های عروق کرونری ضروری رسد.

و قدردانی

این طرح با هزینه معانت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل اجرا شده است از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم اردبیل و کلیه در اجرای طرح همکاری کرده‌اند تشکر بعمل آید.

1-Gazian JM Global burden of Cardiovascular disease. In: Braunwald E, Zipes DP, libby p, editors. Heart disease 6th ed. Philadelphia: W B Saunders com; 2001: 1-18

2-Kamwendo K, Hansson M, Hjerp I. Relationships between adherence, Sense of coherence and knowledge in Cardiac rehabilitation. Rehabil Nurs 1998 Sep – oct; 23 (5): 240 – 5, 251.

شهریار. و عروق. تهران
 انتشارات نشر دانش سال امروز
 .
 مرگ و میر ناشی از
 بیماریهای . دارو و درمان. سال
 شماره صفحات .
 - . تغییرات عوام
 بیماری عروق کرونری در رابطه زمان.
 ژوهند. ده زمستان . سال دوم، شماره
 صفحات .

6-Taylor C. Fundamental of Nursing 3th ed.
 Philadelphia: J w Lippincotte com;1997:172-6.
 7-Piette JD, Moos RH. The influence of distance
 death, and readmission on ambulatory care use,
 following a myocardial infarction. Health serv
 Res. 1996 Dec; 31(5): 573- 91
 - صراف زادگان نضال توسلی علی اکبر، مرتضوی
 محمد باقر، خالصی حسنعلی، سلیمانی فر بهرام. میزان
 آگاهی و عملکرد مردم شهر اصفهان در مورد عوامل
 خطر ساز بیماریهای و عروقی.
 شماره چهارم، سال صفحات .
 محبوب ، علیپور بیت اله، عارف حسینی
 سید رفیع، کوشاور حسین، علیپور سرور. آگاهی،

نگرش و عملکرد کارکنان دولتی شهر تبریز در
 مورد تغذیه ای موثر در بروز بیماریهای اسکروتیک
 عروق . پژوهشی دانشگاه علوم
 ، دوره اول، شماره صفحات .
 - محمد علیزاده . بررسی میزان
 آگاهی، نگرش و عملکرد مردم شهر همدان در برابر
 عوامل خطر ساز بیماریهای - عروقی.
 مقالات اولین کنگره سراسری پیشگیری

فرهاد. دانشمند ماهنامه
 شماره ، سال و هشتم صفحات

12-Holloway A. patient knowledge and
 Information concerning medication on
 discharge from Hospital. J Adv Nurs 1996
 Dec; 24(6):1169-74.